

DEBRECZEN

Keletmagyarországi Napló — XVI. évfolyam 238. szám — 1939 október 20 péntek — Ára: 12 fillér

Ankarában aláírták a török-angol-francia egyezményt

**Békét, függetlenséget, nemzeti szabadságot kívánnak
az északi államok**

A bolgár kormány lemondott

A nap kétségtelenül legérdekesebb eseménye, hogy Ankarában aláírták a török-angol-francia egyezményt. A török-orosz tárgyalások meggyűlölet után nyomban bekövetkezett ez a fordulat, mely nyilvánvalóan az angol orientáció megerősödését mutatja Törökországban, Oroszország felé nyitva hagyja az ajtót az ankarai kormány, míg balkáni vonatkozásban már mezevebb, amennyiben kimondja, hogy Törökország segítségét nyújt Angliának és Franciaországnak, ha ezek a hatalmak az általuk Romániának és Görögországnak nyújtott szankciók következtében háborúba keveredné-

nek.

Az ankarai egyezmény hatásai még csak ezután bontakoznak ki. Bulgária az új helyzetben feszült figyelemmel áll részen. A kormány lemondott, az új kormány az egész bolgár nemzetre kíván támaszkodni és teljhatalmat fog kérni.

Tegnap véget ért a stockholmi találkozó. Az északi államfők a békét, függetlenséget és nemzetük szabadságát kívánják megővni, mint ezt rádióbeszédükben kifejtették. Valószínű, hogy a találkozó közös nevezőre hozta az északi államokat.

össze a Törökország és Nagybritannia, valamint Franciaország közötti egyezmény egyes pontjaival. Ennek ellenére mind Moszkvában, mint Ankarában kijelentették, hogy Törökország és Oroszország közötti viszony marad a régiben és továbbra is barátságon nyugszik. A török kormány közben elhatározta, hogy nem halogatja tovább az angol-török egyezmény aláírását és örömmel bejelenthetem a Háznak, az egyezményt félórával ezelőtt aláírták. (Hosszantartó éljenzés.) A Háza nagy meglepődéssel veheti tudomásul, hogy a tárgyalások teljes sikerre vezettek s

ezzel megpecsételték a baráti együttműködésünk szálait egy olyan nemzettel, melynek tulajdonságai, vérmérséklete és népe a legnagyobb megbecsülésünket és bámulatunkat érdemli meg. (Helyeslés.)

Chamberlain után Attlee őrnagy, a munkáspárti ellenzék vezetője szólalt fel és pártja nevében a legnagyobb elismerését fejezte ki az egyezmény megkötésének alkalmából. Harris, a liberális ellenzék szószóka szintén szerencse-kívánatait fejezte ki kormányának. (MTL)

Az ankarai egyezmény

London, okt. 19. (Havas.) Hivatalos körök értesülése szerint az Anglia és Törökország, valamint Franciaország és Törökország közötti egyezményt csütörtök délután aláírták. Az egyezmény értelmében 1. a francia és angol kormány kötelezi magát, hogy segítséget nyújt Törökországnak a) bármely európai hatalom részéről történő támadás esetén, b) ha valamely európai hatalom részéről indított bármilyen akció olyan hárra vezetne a Földközi tengerhez tartozó övezetben, amelybe Törökország is belekeverednék.

2. Törökország hozzájárul ahhoz, hogy segítséget nyújt Angliának és Franciaországnak a) ha bármely európai hatalom olyan akciót kezdeményezne, amely az ellenségeskedések megindításához vezetne a Földközi tenger keleti részén, b) az egyesült királyság és Franciaország a Romániának és Görögországnak nyújtott szavatosság következtében háborúba keverednék.

3. A három kormány hozzájárul ahhoz, hogy közösen tanácskoznak a foganatosítandó intézkedésekről, amennyiben az előző szakaszokban említett valamelyik helyzet bekövetkeznék.

Az egyezmény 15 évre szól. Jegyzőkönyve kimondja, hogy Törökországot az egyezmény pontjai nem kötelezik, ha ezek teljesítésé a

Szovjetunió elleni háborúba keverné Törökországot.

Az Ankarában ma megkötött egyezmény nem irányul más államok ellen és egyedüli rendeltetése, hogy a 3 aláíró hatalom függetlenségét biztosítsa támadó akciók ellen és szükség esetén a három államegységnek kölcsönös segítséget nyújtson. A szerződés rendelkezései szerint egyaránt érvényesek, mint átfogólagó megállapodások egyrészt Franciaország és Törökország, másrészt Nagybritannia és Törökország között. Ha a szerződő felek e jelen egyezmény értelmében más állammal háborúba keverednek, akkor csak közös megállapodás alapján köthetnek fegyverszünetet vagy békét.

Ezt a szerződést haladéktalanul jóváhagyják és a szerződés a jóváhagyó okmányoknak Ankarában való bemutatásakor haladéktalanul érvénybe lép.

Ez egyezmény 15 évre szól és abban az esetben, ha hat hónappal a határidő lejártá előtt nem mondják fel, önműködően további 5 évre és így tovább érvényes. (MTL)

Ankara, okt. 19. (Havas.) Az angol-francia-török hármasszövetségi egyezmény aláírásának szertartása a külügyminisztérium nagy csarnokában csütörtök este 6.10 órától 6.30 óráig tartott. (MTL)

Chamberlain az egyezményről

London, okt. 19. (Havas.) Chamberlain az alsóház csütörtöki ülésén nyilatkozott az angol-török egyezményről s többek között ezeket mondotta:

Az egyezmény szövegét mintegy 3 héttel ezelőtt már megállapították, de annak aláírását az angol és a francia kormánnyal egyetértésben elhalasztották, miután Török-

ország abban reménykedett, hogy a török külügyminiszter moszkvai látogatása hasonló egyezmény megkötéséhez fog vezetni Törökország és Szovjetországnak között. Szaradzsoğlu moszkvai tárgyalásait most egyidőre felfüggesztették. A török kormány belátta, hogy egyes javaslatok, amelyeket tettek, nem egyeztethető

Az északi államfők rádióbeszède

Stockholm, okt. 19. Az északi államok külügyminiszterei csütörtökön reggel tíz órakor folytatták a tanácskozásokat a stockholmi külügyminisztériumban. Tizenkét órakor az államfők és a külügyminiszterek találkoztak a királyi kastélyban, ezzel a találkozással a tárgyalások véget értek. Délben a trónközspar reggelit adott a királyok és a finn államelnök tiszteletére.

Az északi államok államfői délután a megállapított időben beszédet mondtak a rádióban.

Kallio finn államelnök mindenekelőtt köszönetet mondott az északi kormányok diplomáciai támogatásáért. Finnország képviselői Stockholmban érezték, hogy valamennyi északi állam a közönség mély érzését tanúsítja, amikor Finnország északi szomszédja a finn nép elé súlyos jellegű kéréseket terjesztett. Finnország azt kívánja, hogy saját földjén békésen élhessen. Reméli, hogy hatalmas szomszédja tiszteletben tartja azokat a békés egyezményeket, ame-

lyeket Finnország vele kötött.

Gusztáv Adolf svéd király ezeket mondta: Lényeges segítségnek találjuk, hogy országaink mindegyike teljes függetlenségében folytathatja a pártatlan semlegesség bevált politikáját. Az északi népeket az a kívánság hatja át, hogy mint békés nemzetek, mindenkivel békében éljenek. Ezért azt kívánom, hogy egyetlen északi nép joga se szenvedjen sérelmet. Keresztély dán király annak a reményének adott kifejezést, hogy az új összejövetel az északi államokat az őket fenyegető nehézségek szemében sorosabban összefűzi.

Haakon norvég király hangoztatta, hogy az északi államok a legutóbbi évek súlyos megpróbáltatásai idején tudatára ébredtek, minő nagy kincs rejlik nemzeti szabadságukban és kormányrendszerükben. Bizonyos afelől, hogy az északi államoknak a béke érdekében való együttműködése ebből az értekezletből megerősödve kerül. (MTL)

Az északi államok ragaszkodnak semlegességükhöz és szívesen közvelítenék a békét

Kopenhága, okt. 19. Az északi államok a stockholmi megbeszéléseinek eredményéről hivatalosan többek között közlik: megállapították, hogy egyetemes kormányainak az az elhatározása, hogy szoros együttműködésben ragaszkodnak semlegességükhöz. Követelik a jogot, hogy semleges magatartásukat minden oldalról tartsák tiszteltben. A megbeszélés egységét mutatott abban, hogy Dánia és Izland, Finnország, Norvégia és Svédország a jelenlegi háborús viszonyokban, poli-

tikájukban szoros együttműködésben azt az irányvonalat akarják követni, amelyet 1914-től 1918-ig sikeresen betartottak. Az értekezlet azután megvitatta azokat a nehézségeket, amelyek a háború következtében a semleges államok kereskedelmét és hajózását sújtották. Elhatározták, hogy ezen a téren együtt működnek. Egyszersmind kölcsönösen támogatják egymást a lakosság ellátásának biztosítása érdekében. Az oslói államcsoporton belül előmozdítani kívánják az együttműködést

a közös érdekek biztosításában együttműködni akarnak a főbbi semleges állammal. Az északi államok kormányai ezután emlékeztettek arra, hogy eddig amegbékélés szolgálatában működtek. Ez a készségük változatlanul fennáll.

A bolgár kormány lemondása

Szofia, okt. 19. Boris király esü-törtök délelőtt kihallgatáson fogadta Kiosszeivanov miniszterelnököt, aki benyújtotta a kormány lemondását. A király a lemondást elfogadta. Az új kormány megalakulásáig a jelenlegi kormányt bízta meg az ügyek vitelével.

Bulgáriában a kormány lemondását már napok óta várták. Kiosszeivanov miniszterelnök szélesebb alapokra kívánta helyezni

Az északi államok kormányai örömmel üdvözölnének minden olyan javaslatot, amely arra mutatna, hogy lehetőség van a hadviselő felek közötti megértésre, amely előfeltétele lenne a semleges közbelépésnek, valamennyi nemzet biztonságának elérésére. (MTL.)

kormányát. A király újra Kiosszeivanovot bízta meg a kormány megalakításával. Különböző politikai körökben az a hír járja, hogy az új kormány teljhatalmat fog kérni a parlamenttől.

Szofia, okt. 18. Kiosszeivanov kormányának lemondása, amely rendkívül kényes helyzetben következett be, igen mély hatást gyakorolt az egész országban. A képviselőházat okt. 28-ra hívták össze. (DTL.)

Chamberlain maradásra kérte Churchillt

Párisban szerdán este elterjedt Churchill lemondásának híre. A Stefani iroda a lemondással kapcsolatban most a következőket írja: Francia kormánykörökben határozottan elterjedt Churchill lemondásának híre. Hír szerint Churchill hivatalosan is közölte lemondási szándékát Chamberlain-

nal, aki azonban megkérte, hogy vonja vissza lemondását. Churchill állítólag azért kívánt lemondani, mert az angol és francia sájtó támadásai következtében erkölcsileg megrendültnek látja a helyzetet. Egyelőre még nem lehet tudni, milyen választ ad Chamberlain kérésére az admirális első tiszta

Szovjet páncélos-osztagok vonultak be Esztországba

Tallin, okt. 19. A szovjetorosz csapatok szerdán megkezdtek a felvonulást az észak-oroszhatáron át a kölcsönös segélynyújtási szerződés értelmében megállapított helységekre. (MTL.)

Moszkva, okt. 19. A szovjet csapatok bevonulása Esztországba — a Pravda jelentése szerint — tegnap két irányban megindult: Leningrád felől a narva-tallini útvonalon és Pskow felől a Dorpat

felé vezető útvonalon. A határon az észak hadsereg képviselői üdvözölték a szovjet csapatokat, melyek legnagyobb részét páncélos osztagokból és gépesített gyalogságból tevődtek össze.

A szovjetorosz csapatok azonnal elfoglalják a szovjet-észti segélynyújtási szerződésben számukra kijelölt állomáshelyeket és támaszpontokat. (MTL.)

Németországba kebeleztetett területek kormányzása

Berlin, okt. 19. A hivatalos lap közli Hitler rendeletét a keleti vidékek tagozódásáról és közigazgatásáról. Az október 8-i keltezésű rendelet hozzájárul, hogy a keleti területek újjászervezése során a német birodalom kötelekében megalkítják Nyugat-Poroszország és

Posen birodalmi körzeteket. A birodalmi körzetek élén birodalmi helytartó áll. Nyugat-Poroszország birodalmi helytartójának székhelye Danzig, a poseni- nek pedig Posen. A kebeleztetett területek német és rokonvérű lakossága német állampolgár lesz.

Ujabb német repülőátmadás angol hajók ellen

Berlin, okt. 19. (Német TL.) A német lapok jelentése szerint azok a repülőgépek, amelyek a Firth of Forth-i angol hadihajókra bombákat vetettek és súlyos találatokat értek el, kedden reggel az angol honi hajóhad rejtekhelye ellen indultak. A jelentések szerint rendkívül kedvező idő volt a támadás-

ra. Scapa Flowban nem horgonyzott sok hajóegység. Az egyik csatahajóra olyan hamar zúdították a bombákat, hogy az angol légelhárító ütegek nem tudtak beavatkozni. A hajót két találat érte és magas füst és tüzoszlop látszott.

Elsüllyesztettek a németek két angol hajót

A másodikon volt az első megmentett legénysége is

London, okt. 19. (Stefani.) Meg erősítik, hogy a 10.183 tonnás Yorkshire angol gőzöst az Atlanti óceánon egy német tengeralattjáró elsüllyesztette. A személyzetet és utasokat a 7028 tonnás City of Mandelej kereskedelmi hajó

vette fel, amelyet azonban néhány óra múlva szintén elsüllyesztettek. A Yorkshire 300 és a City of Mandelej 60 életbenmaradt utasát a President Harding ma partraszállította Bordeauxban.

Hadviselő államok tengeralattjárói nem tartózkodhatnak amerikai vizeken

Washington, okt. 18. Roosevelt életbeléptette a semlegeségi törvénynek azt a cikkét, amely a hadviselő államok tengeralattjáróinak megtiltja, hogy amerikai felségjog alatt álló vizeken tartózkodjanak és kikötésnek amerikai ki-

kötőkben, ha csak kényszerítő körülmények nem teszik ezt elkerülhetetlenné.

A Panama-csatorna vidékére különleges intézkedések vannak érvényben. (MTL.)

Összefoglaló német jelentés a nyugati harcokról

Berlin, október 19. A véderő főparancsnokság közli:

A Saar-folyó és a hornbach-bitschi országút között csapataink rövid, macacs harc után a határra és a határon túlra vetették vissza a még német földön levő ellenséges utóvédet. A nyugati arevonal többi szakaszán csak helyi tüzési és felderítő tevékenység folyt.

Néhány helyen átmenetileg elvesztettük az érintkezést az ellenséggel, mint hogy előőrseink nem lépték át a francia határt. Ezzel befejeztünk tekinthető a franciák kezdeményezéséből megindult harc cselekmények első szakasza nyugaton s a következő áttekintést lehet adni a háború kezdete óta a nyugati arevonalon lefolyt eseményekről:

A lengyelországi hadműveletek megkezdésével nyugati határerődítmenyinciket is erős csapatok szállták meg. — Szeptember hó 9-én a franciák megindították az ellenségeskedéseket és Luxemburg s a Rajna között Karlsruhe-tól nyugatra felderítőcsapatokkal több helyen átlépték a német határt.

Ez idő óta a nyugati arevonal egyetlen helyén sem voltak komoly harcok események. A tisztán helyi küzdelmek a francia határhoz közel fekvő síksávon játszódtak le, nyugati védővonalunk előterében. Ezeket a harcokat egyetlen kivételtől eltekintve, mindkét oldalon csak kis kötelékek folytatták, amelyek többnyire még a század létszámát sem érték el. A franciák szeptember folyamán csupán a következő helyeket szállták meg:

1. A francia határhoz közelfekvő néhány német helységet a luxemburgi határ és Saarlautern között.

2. a Saarbrückentől délnyugatra fekvő, Franciaország felé kiugró erődöséget a Warndt-erdőt és

3. a Saarbrückentől délkeletre szintén kiszögellő területrezt a Saar és a pfalzi erdő között. Az ellenség csak a két utóbbi területrezen, amelyet mi tervszerűen kiürítettünk — vetette meg lábát 3—5 kilométernyi mélységben német földön jelentős veszteségek mellett.

A nyugati védővonal előtt egész többi területen sehol sincs ellenség A francia

erők egyetlen helyen sem jutottak a nyugati védővonal közelébe, kivéve azokat a helyeket, ahol a védővonal — mint pl. Saarbrückennél — a határ közvetlen közelében húzódik.

Ennek a csekély gyalogsági harc tevékenységnek megfelelő volt a tüzési tüz is. Ez kisebb vállalkozási támogatásától eltekintve, az erődítményeink előtt levő tereppontok zavarására szorított.

Egyetlen esetben fordult elő, hogy Saarbrücken közelében egy beton erődítményre 80 közepes kaliberű lövést adtak le, teljesen eredménytelenül. A Rajna felső folyásán Karlsruhetől Bázell-ra háború kezdete óta teljes, szünet nélküli nyugalom van.

Az ellenség a luxemburgi határ és a Warndt erdő között, valamint a Saar s pfalzi erdő között önként ismét feladta ezt a francia részről mint nagy sikert és a lengyelek hathatós támogatásának beállított csekély terepnyereséget és — erőiesen utánnyomuló csapatainktól szorítgatva — szorosan a francia határig és azon túlra vonult vissza.

A légiháború a nyugati arevonalon mindkét részről nem ment túl eddig a felderítő-, valamint a vadász- és légvédelmi tevékenységen. Bombatámadások nem történtek.

A háború megkezdése óta a nyugati arevonalon 60 ellenséges repülőgép, s köztük 12 brit esett áldozatul a hatásos német légvédelmi ágyúknak és vadászrepülőgépeknek. Ezek a számok nem foglalják magukban a Németország belsejében és a tengerpart előtt szenvedett ellenséges repülőgépvesztéseket.

Az ellenség által okozott német veszteség a nyugati arevonalon a háború kezdetétől október 17-ig összesen 196 halott, 356 sebesült, 114 eltűnt, valamint összesen 11 repülőgép. Ezzel szemben október 18-ig 25 francia tisztet, 664 altisztet és közlegényt ejtettünk foglyul.

A 170 kilométer hosszú felsőrajnai arevonalon csak egy ember sebesült meg légvédelmi lövés alkalmával lezuhant gránátzilánktól.

Brit csapatokat eddig a nyugati arevonal elülső vonalában sehol nem lehetett megállapítani. (MTL.)

Francia hadijelentések

Páris, okt. 19. (Havas.) Hivatalosan jelentik október 19-én délelőtt:

Az egész éjszaka nyugodtan telt el. Az időjárás nagyon esős. Az arevonal különböző pontjain az ellenség tüzési által támogatott gyalogos alakulatokat visszavetítettük.

Páris, okt. 19. (Havas.) Hivatalosan jelentik esütörtökön este:

A nap folyamán mind a két részről sok járőr tevékenykedett, különösen a Moseltől keletre eső vidéken. Tüzésünk különösen tevékenynek mutatkozott ugyanazon a vidéken. Beérkezett jelentések általában megerősítik, hogy a németek október 16-án nagy erővel támadtak a Moseltől keletre

körülbelül 6 kilométeres és a Saartól keletre 30 kilométeres arevonalon. Ezek a támadások kiürített terepet értek. Azok a lovassági egységek, amelyek a német gyalogsággal egyedül maradtak érintkezésben, a szeptember elején harcban vetett hadosztályok zömének visszavonulása után a tüzési előkészítés kezdetekor kapott parancsoknak megfelelően visszavonultak. Mozdulatuk szerencsésen folyt le az egész harctéren egyes pontokon tíz kilométeres mélységben. Előzetes terv szerint azon a terepvonalon gyűjtöttük össze őket, amelyet már előre igen szépen kiépítettünk állandó erődrendszerünk előtt. Ezek az osztagok csak nagyon csekély veszteséget szenvedtek. Mindamellott az egyik osztagot, amely tisztből és 50 altisztből és legénységből állott, az ellenség bekerítette. Az osztag bátran védekezett. Az arevonalon némi hullámozás után a harc most az előre meghatározott vonalon folyik. Különböző pontokon foglyokat ejtettünk.

V i g s z i n h á z

A leghatalmasabb világfilm!

Franco győzedelmes szabadságharca!

A világ első, filmen megörökített modern háborúja:

Condor légió

A spanyol polgárháború a maga borzalmas valóságában.

A toledói Alcazar hősi védelme! Madrid ostroma! — A terueli véres esete! — Bombavető légi ütközete! Nehéz tankok rohamai! — Halállelgiók kizitusaja! — Légberőpi el löszerraktárak stb.

Bemutató ma!

Párisban feloszlatták a kommunista szervezeteket

Páris, okt. 19. A kommunista párt és a vele összeköttetésben álló szervezetek feloszlásával kapcsolatban a szajnai kerületi törvényszék két bírót nevezett ki, akinek feladata 34 kommunista szervezet feloszlásának a végrehajtása. E szervezetek közé tartozik többek között a Soir és a Humanité c. lapvállalatok. A Belgiumban nyomott és kiadott Monde c. újságban megjelent a francia szindikalista egységért c. cikk aláíróit letartóztatták.

A költségvetés, a világítási vállalati státuszrendezés, a városi tisztviselőknek visszajuttatandó nyugdíjilleték ügye, a kisállomás kihelyezése, vagy felüljáró építése a városi kisgyűlés előtt

Debrecen város kisgyűlése tegnap délután Lossonczy István főispán elnöklésével ülést tartott. A polgármesteri jelentést Poroszlay László tanácsnok ismertette. A jelentés megemlékezett gróf Teleki Pál miniszterelnök megleghangú távirati köszönetéről, melyet arra az üdvözlésre küldött, amit a szeptemberi közgyűlés intézett a miniszterelnökhöz. A jelentés megemlíti, hogy a kereskedelmi miniszter jóváhagyta a kirakodó vásároknak január elsejétől hétköznapokra helyezését.

Státuszrendezés a Világítási Vállalatnál

Dr. Csóka László főjegyző, tb. polgármesterhelyettes ismertette ezután a Világítási Vállalat személyzeti szabályzatának felülbizárlását.

A személyzeti létszámára vonatkozóan tervbevetett két főmérnöki és egy segédmérnöki új állás létesítése. Ennek törlesztését javasolja a miniszter. A javaslat szerint két mérnöki állás törlesztését fogadja el a kisgyűlés, de az egyik főmérnöki állás létesítését mondják ki, mert a vállalat munkaköre a hőforrás munkálataira is kiterjedt s a strandfürdővel kapcsolatosan nemcsak üzemi, hanem kereskedelmi munkákat is végez és ez indokolja egy mérnöki állás betöltésének szükségességét.

A személyzeti szabályzat 45-ben alapította meg a pénzbeszedők, óraleolvasók számát. A miniszter ezt a létszámot túlmagasnak találta és hűsszai apasztani kívánja. A kisgyűlés tudomásul vette.

A jutalmakkal és jutalékokkal kapcsolatban kívánja a miniszter a legmagasabb mérték megállapítását. Az előterjesztés a jutalék legmagasabb mértékét az igazgatónál a törzsfizetés másfélszeresében, míg a többi főtisztviselőnél a törzsfizetés egyszerűsében állapította meg. A jutalmat a tisztviselők havi törzsfizetésének kétszeresében állapítják meg.

A HONSZ debreceni csoportjának kérelmét a hadirokkant járulékok felémelése érdekében támogatja a kisgyűlés.

Az ADOB-osok további alkalmazása, új állások

Tudomásul vette a kisgyűlés az ADOB kiegészítő alkalmazottak alkalmazásának az 1940. évre való meghosszabbítását, illetve engedélyezését a múlt évben megállapított díjazás mellett.

Elfogadta a kisgyűlés az előterjesztést a városi kertészetnél egy könyvelői állás szervezése iránt. Elfogadásra javasolja a közgyűlésnek a Déri műzeumhoz egy második gyakoruonoki állás szervezése, a nőiparostanonciskolához egy új rajztanári állás szervezése iránt benyújtott javaslatot. Utóbbi aittól feltételeztem, hogy a kultuszminiszter a szokásos ötvenszázalékos fizetésiengedélyt engedélyezni fogja.

Az elepi, községi és áomzugi hatósági orvosi teendők ellátására vonatkozólag elfogadták azt a javaslatot, hogy ennek ellátását a nádudvari orvos vállalta 456 pengő tiszteletdíj mellett. Elfogadásra ajánlja a közgyűlésnek a két új erdőőri állás szervezése iránt tett előterjesztést is, miután erre a megfelelő fedezet a költségvetésben elő lett irányozva.

A tévesen levont nyugdíjjárulék visszafizetése

Csóka László dr. polgármesterhelyettes jelentette be ezután, hogy 1933-ban megállapítást nyert, hogy a városi

tisztviselőknél nem vonható le magasabb nyugdíjjárulék, mint amennyit az állami tisztviselők fizetni kötelesek.

A belügyminiszter többszöri felterjesztés után most értesítette a várost, hogy elvileg nem emel kifogást a visszafizetés iránt. A jogtalanul levont összeg 180—200.000 pengőt tesz ki, amit a miniszter beleegyezése folytán vissza lehet fizetni a tisztviselőknél. A polgármester először az 1940. évi költségvetésben tudta beállítani a visszafizetés egy részét, harmincezer pengőt, mely azonban egy, a visszafizetés céljára felveendő kölcsön annuitásaként szerepel. Ugyanis e kérdés előkészítése során Ruffy Vargha Kálmán törvényhatósági bizottsági tag, majd a jog- és pénzügyi bizottságban Sz. Nagy Samu bizottsági tag tettek olyan indítványt, hogy a város ne aprózza el hat esztendőre a tisztviselőknél jogosan visszajáró összeg visszatérítését, hanem hatalmazza fel a közgyűlést a polgármestert, hogy kétszáz ezer pengő kölcsönt vegyen fel és egy összegben fizesse vissza a tisztviselőknél a tévesen levont összeget.

Ruffy Vargha Kálmán bizottsági tag felszólalása után, melyben kifejtette, hogy ez az igazságnak megfelelő és gyors elhatározás, a kisgyűlés a javaslatot elfogadásra ajánlotta a közgyűlésnek.

Dr. Balla Bertalan főjegyző ismertette az 1940. évi közüli költségelirányzatot. 545.411 pengő költséggel szemben 17 százalékos utadó mellett 545.414 pengő a bevétel, tehát 3 pengő pénztári többlet mutatkozik. 276 km. közút van a törvényhatóság területén, ebből ki lett építve 146 km., kiépítésre vár még 130 km. Az előterjesztést elfogadták.

Többe kerül az iskolaépítés

Dr. Balogh Sándor főjegyző, kulturatanácsnok tett ezután előterjesztést a három új tanyai állami elemi iskola létesítésére megszavazott költség felémelése iránt. Az összes költség eredetileg 124.000 pengőt tett ki, melyből a várost terhelte volna 100.000 pengő. Ennek kölcsönként felvételét az egyik mult közgyűlés már el is határozta. Közben azonban az árak emelkedtek, az összköltség 150.000 pengőre szökött, melyből a várost most már 126.000 P terheli. A kisgyűlés elhatározta a további 26.000 pengő kölcsön felvételét.

Megszavazták a Kereskedő Társulat részére a 6000 pengős tatarozási segélyt. Ugyancsak megszavazták Ferenczy István dr. egyetemi tanár kérésére az egyetem ásvány és földtani intézetének adandó évi 1000 pengő támogatást, melyet csak Debrecenben végzendő talajkutatói fúrás munkálataira fordítanak.

Az 1940 évi költségvetés

Dr. Zöld József polgármesterhelyettes ismertette ezután Debrecen város 1940. évi költségvetését. Rámutatott, hogy a költségvetés nagyjában a tavalyi keretek között mozog. A világítási vállalat egységéről változatlanok, ehhez jön az egyfilléres pótlás az inségakció javára. Központi vezetés címén a vállalat eddig a bruttó bevétel után 1 és fél százalékkal volt megterhelve, ezt most 3 százalékra emelték fel. Az üzemi felesleg 423.000 pengő, amiből a vállalatnak 300.000 pengőt kell beszállítania a házipénztárba. Megemlítendő, hogy a villanyfogyasztásnál emelkedés mutatkozik. A nyomdánál a leírás elég jelentékeny, az üzemi felesleg 60.000 pengőt tesz ki, ebből a házipénztárnak 14.000 pengő jut. A téglagyárnál 3.300.000 P vegyestégia és 200.000 cserép gyártása van tervbe véve, az üzemi veszteség itt 33.000 pengő. A szesznyagkereskedésnél a tiszta felesleg 2200 pengőt tesz ki, az ásványvízüzemnél az üzemi felesleg 8000 pengő. A központi szeszfőzde

egyenleg nélkül zár, ez az üzem dec. hó 31-én megszűnik.

A köveztvámalapnál a vámházaknál szedett bevétel valamivel emelkedik, a hiány így is 105.000 pengő. Tervbe van véve a görög katolikus templom és az Arany Bika előtti szigetek kiépítése, valamint a Kazinczy, Blaha Lujza és Zöldfa utcák kövezése. Járdaburkolásra 26.000 pengőt irányoztak elő.

A nyugdíjalap terhe 8.440.000 pengő. A csatornafenntartási alapnál a kulcs a nyers házbérvétele 2 százaléka marad. A vízvezeték fenntartási alapnál a víz köbméterenkénti ára marad 32 fillér, az ipari vízé pedig 24 fillér, az átalánydíj lakrészenként 5 pengő és ezekhez jön az 1 filléres inségakcióhozjárulás.

A házipénztár költségvetésében a tavalytól különösebb eltérés nincsen. — Forgalmi adóbevétel címén 450 ezer pengőt irányoztak elő, ennek jelentős részét az államtól várják. Az iskolák görögfüggönnyel való ellátására pótlólag 1920 pengőt vettek fel a költségvetésbe. Ingyenes temetés 250 van előirányozva.

A belügyminiszter megfontolandónak tartotta ennek házikelésbe vételét. Az egész kiadás 1500 pengő, nyilvánvaló tehát, hogy házikelés esetén ráfizetés lenne. A város fedező bika beszerzésére kölcsönt kér a földművelésügyi minisztertől. Javasolta végül az előadó, hogy a polgármestert hatalmazza fel a közgyűlés továbbra is a faárak megállapítására. A költségvetés könyomtatása óta újabb szükségletként 42.531 pengő mutatkozott, így a hiány 1.398.574 P.

A vita

A költségvetési vitában elsőnek dr. Jakobovics József szólalt fel, aki hangsúlyozta, hogy ennek a törvényhatósági bizottságnak lejárása előtt a költségvetés a legfontosabb ténykedése. Ezért is szükséges, hogy a tárgyalás rendje úgy legyen megállapítva, hogy a költségvetésre a közgyűlésen ne a választások után kerüljön sor.

Lossonczy István főispán: Mindenesetre le lehet úgy tárgyalni a költségvetést, hogy ahhoz a legkezelebb hozzájárulások megtörténhetnek.

Vitéz dr. Bessenyei Lajos a költségvetést általánosságban elfogadja. Szerinte az az 1—3 fillér, amit az áram és víz után az inségakció céljára szednek és ami 70.000 pengőt tesz ki, antiszociális. A cél nemes, de kívánatos, hogy a vezetőség jövőre más fedezeti megoldásról gondoskodjék.

A zeneiskolánál a pedagógiai rendszer kifogásolható, mert egy délután 30—40 növendéket kell egy tanárnak pihenő nélkül oktatni. A tanároknak még tanári szoba sem áll rendelkezésre. Helytelen az is, hogy a tanárok, akik főiskolai képzettségűek, nem mehetnek feljebb a VIII. fizetési osztályra. Szóváltette végül a Kisállomás környékének teljes elhanyagoltságát. Ez a városrész 25 év óta egy állapotban van, mert folyton tervezték a kisállomás ki-telepítését. Ez nem történt meg, sőt most főútvonalat építettek ki, így száz évre kettévágták a várost. Ellismeri, — hogy a város középső része elsősorban ellátandó, de ez nem jelenti azt, hogy a külsőséget teljesen elhanyagolják. 25 év óta lakik a Huszár utcán s azóta ott semmit sem csináltak, sem gáz, sem kövezés, semmiféle rendezés nem történt. Indítványozta, hogy a polgármester indítsa meg a MÁV-val a tárgyalást vasúti felüljáró építésére a kisállomás felett, hogy ne kellessen tolatáskor negyedórát várakozni az elmenőknek.

Mike János kérte a legelőbér leszállítását 12 pengőre. Kifogásolta, hogy 6 pengő a bikabér, mikor Hajdú megye más községeiben 2—3 pengő. Kérte a kaszáló kérdésének rendezését, a bikabér leszállítását s a toronydombi fedezemén istálló létesítését.

Kölcsey polgármester válasza

Kölcsey polgármester válaszolt a felszólalásokra. Bessenyei beszédével kapcsolatban megjegyezte, hogy az inségakcióval kapcsolatban nem lehet antiszociálisnak tartani az egyfilléres árapótdíjak szedését, hiszen a város

tehetősei részt vesznek az inségteher viselésében s aki több vizet, gázt fogyaszt, azokra esik ezekből a pótfillérekből nagyobb összeg. A zeneiskolánál nem állapítható meg olyan emelkedése a tanítványok számának, ami fokozott munkát kívánna. A tanári szoba hiánya annál komolyabb kérdés, melyet meg fognak oldani. Ugyancsak szívesen beleegyeznek a zeneiskolai bizottság összehívására a tanárok magasabb fizetési osztályba helyezése kérdésében.

A városépítési ügyekben mondottakat aláírja, egy jelzővel sem kívánja szépiteni. Azért odázódott el mindig a Kisállomás környékének a rendezése, mert a Kisállomás kihelyezése mindig a levegőben lógott. Mivel ez úgyszólván fővonalra épített ki, annál indokoltabb a városon kívül való helyezése. Ha ez időtlen ideig nem kerül sorra, akkor, ilyen kilátások mellett valóban sürgős szükség van a felüljáró megépítésére.

Mike János szavaira reflektálva megállapította, hogy a legelőbér és apaállatbér nem magas, még ha a békeidőkkel vetik is össze. A város a gazdák érdekét mindig szívén viselte, kívánságait a lehetőség határára belül teljesítik.

— Én tudom, miért sokalja a bizottsági tag úr a legelőbért, hogy nehogy feljebbvitelre gondoljunk — mondotta mosolyogva a polgármester. — Megnyugtatom, hogy ilyen gondolatokkal nem foglalkozunk. Arra ígéretet teszek, hogy a jövő években beiktatjuk a költségvetésbe azt a húsz ezer pengőt, ami a toronydombi istálló fedezőmés felállításához szükséges.

A kisgyűlés kimondotta, Ruffy Vargha Kálmán hozzászólása után, hogy az 1939. évi hortobágyi legelőbér az elhullás miatt méltányosságból visszatérítik azoknak, akiknek június 15-ig elhullott az állatuk.

A törvényhatósági választások

Ezután dr. Balogh Sándor főjegyző tette meg előterjesztését a törvényhatósági választókerületekről és az egyes választókerületekben választandó bizottsági tagok számáról alkotott szabályrendelet első paragrafusának módosítása iránt. Eszerint a törvényhatósági választásoknál is a képviselőválasztási névjegyzék alapján kell választani. A szavazóköreket számár 38-ról 44-re emelte a belügyminiszter és a törvényhatósági választásokat is körzetenként kell megjelteni.

Vállalatba adott munkálatok

Vállalatba adta a kisgyűlés a tűzoltósági mászóház, szertár és istálló munkáit. A föld, kömüves és elhelyező munkálatokat Tóth Testvérek kapták 60.254 P. Az ácsmunkát Mezei Béla 3358 P, bádogosmunkát Domokos János 2819 P, asztalosmunkát Szabó József 4274 P, lakatosmunkát Bors Kálmán 6156 P, mázoló munkát Brenner Pál 834 P, szobafestőmunkát Csonka József 543 P, villanyszerelőmunkát Cseh Lajos 1763 P, a mászóháznál és szertárnál.

Az istálló építési munkáit: Takács Albert kömüves, föld és elhelyező munkák 15.615 P, ácsmunkát Mezei Béla 1476 P, bádogosmunkát Domokos János 1413 P, asztalosmunkát Szabó József 834 P, lakatosmunkát Gál András 1559 P, mázoló munkát Csonka József 215 P, villanyszerelőmunkát Cseh Lajos 258 P, kályhaszállítást Tóth Gyula cég kapta. A munkákra kimondták a sürgősséget.

Vállalatba adták a hortobágyi épületjavítási munkákat ifj. Kiss István kömüves munkák 6500 P és 3215 pengő tételekben, az állatkórodi betonmunkát Bartha Gábornak 2484 P tételben.

Megállapította a kisgyűlés az elhunyt dr. Zoltai Lajos ny. múzeumőr özvegyének özvegyi ellátását.

Hortobágyi ügyek

Jóna István törvényhatósági bizott-

sági tag önálló indítványát a máti biztos állásra előírt képzésnek állatorvosi képzésre megváltoztatása iránt nem fogadta el a kisgyűlés. Ellenben megállapították új második külsőségi állatorvosi állás szervezése és a hortobágyi tisztviselők természetbeni járandóságának készpénzben megállapítása iránt benyújtott önálló indítványával kapcsolatban, hogy azt már a város 1940. évi költségvetésébe hasonló elgondolásban fel is vették.

Egyéb ügyek

Dr. Kupinszky Sándor tanácsnok ismertette a Kövesdy-alapítványból felruházandó gyermekek ruhájának válalatbaadási ügyét. A ruhákat október 2-án osztják ki a szegény gyermekek-

nek. Az Országos Protestáns Napok alkalmával rendezendő kiállításra kölcsön adja a város a Déri múzeum négy protestáns vonatkozású múzeumi tárgyát.

Dr. Ádám Gyula a nagyerdői fürdő orvosa

Dr. Erdei Pál magántanárnak a nagyerdői fürdőorvosi teendők ellátására kötött szerződése lejárt. A fürdőorvosi teendőket hét éven keresztül közmegelegedéssel, kitűnően ellátó dr. Erdei Pál helyére a város dr. Ádám Gyula orvost, a hajdúszoboszlói fürdő volt orvosát szerződtette, amit a kisgyűlés helyben hagyott.

Több kisebb ügyet tárgyalt még a kisgyűlés.

Rejtélyes körülmények Varga Gábor volt debreceni fodrászmester öngyilkosságánál

A budapesti rendőrség tovább nyomoz a titokzatos ügyben

Szerdán temették el a debreceni Köztemetőben nagy részvét mellett Varga Gábor volt debreceni fodrászmestert, aki e hó 13-án, pénteken reggel 8 órakor Budapesten a Lehel uca 14. számú bérház negyedik emeletéről a világító udvarra vetette magát és azonnal meghalt.

Varga Gábor halála nagy feltűnést keltett Debrecenben is, mert itt sokan ismerték. Varga Gábornak évekig a Cegléd uca volt kitűnően menő fodrászüzlete, amelyet a múlt évben adott át és Budapestre költözött, ahol a Lehel uca 14. számú házban nyitott üzletet, amely kitűnően ment.

Varga Gábor ugyanabban a házban lakott a negyedik emeleten és a szomszédok mint rendes, koránfekvő és koránkelő szorgalmas iparos ismerték. Eppen ezért mindenki előtt megfoghatatlan az az öngyilkosság, amely 13-án reggel zajlott le a házban.

Varga Gábor e hó 13-án reggel a Lehel uca 14. szám alatti bérház negyedik emeletéről a világító udvarra vetette le magát és azonnal meghalt. Az öngyilkosságot Varga Gábor tanulója vette észre, aki reggel 8 óra után felment a gazdájáért, mert az üzlet előtt a többi alkalmazottak hiába vártak. Egészen véletlenül a tanuló lenézett a világító udvarra, ahol észrevette a holttestet. Azonnal szökött a házmenetnek, aki értesítette a rendőrséget és a mentőket, de a bizottság csak a beállott halált tudta már megállapítani.

A rendőri bizottság azonnal megkezdte a kihallgatásokat és ennek kapcsán igen érdekes és fantasztikus körülményeket állapítottak meg. Megvizsgálták először a negyedik emeleti ablakot, ahonnan Varga Gábor levetette magát a mélységbe. Az ablak zárva volt, tehát valaki, miután Varga Gábor leugrott, bezárta utána. Van egy másik feltevés is, amely ugyan nagyon valószínűtlen, hogy Varga Gábor valaki hátulról lökte a mélységbe. A másik egészen érthetetlen körülmény, hogy egyik lábán volt cipő, a másikon nem. Amikor megvizsgálták Var-

ga Gábor holttestét, észrevették, hogy a hóna alatt görcsösen szorítja a felöltőjét. Kiskabát nem volt rajta, azt a második emeleten találták meg a balkonon. A rendőri bizottság a holttest felfedezése után felnyitatta a házmesterrel Varga Gábor lakását, ahol igen nagy rendetlenséget találtak. Ugy nézett ki az egész szoba, mintha röviddel azelőtt dulakodtak volna

A ref. egyház missziói bizottsága munkatervet dolgozott ki

Munkásképző tanfolyamokat rendeznek Vásáry István Debrecen református jellegeről

A debreceni református egyház missziói bizottsága Uray Sándor h. püspök és Balogh István elnöklésével tegnap délután az egyház kis tanácstermében népes ülést tartott. Megjelentek többek között Giday Endréné, Péterffy Lászlóné, Kovács Julia, dr. Vásáry István, Sesztina Nagybáky Jenő, dr. Juhász Nagy Sándor, dr. Fodor Rezső pénzügyigazgató, dr. Kun Sándor, Öry István, természetesen a lelkészek közül sokan.

Uray Sándor rövid imával nyitotta meg az ülést, majd Mezey Béla lelképásztor terjesztette be a gazdag munkásságra mutató évi missziói programot. A lelképásztori kar nagy értékes és egyre fejlődő tevékenységet fejt ki, örömdetes különösen az a jelenség, hogy egyre több világi munkás jelentkezik egyházi tevékenység folytatására. Epen ebben van nagy hiánya az egyházi életnek, hogy minél több világi hirdesse az igét. Nagy számban működnek bibliakörök, vasárnapi iskolák, leánykörök és a munka kiterjed a gyermekekre, az ifjúságra és a felnőttekre. Munkásképző tanfolyamok megrendezése egyetemes egyházi érdek. A jelentésre különben még visszatérünk.

Mezey Béla külön kiemelte a tanyai egyházi rész munkatervét, amelyben fokozottabb teret kapott a családlátogatás. A tanyai templom építésére a gyűjtés megindult.

Dr. Vásáry István szólalt fel a munkatervhez. Megállapította, hogy a terv nagy munkaterületet ölel fel, azonban véleménye szerint más területen is missziói munkát kell végezni, nemcsak az egyház belső részében.

A debreceni református egyház az első volt az országban és mint egyház súllyal bíró volt az egyházi élet keretein kívüli területen is. Debrecen kálvinista jellege azonban — mondta — évről-évre vesz el. Ezen a téren tehát sürgős és sok a tennivaló. Debrecen református jellegének megóvása érdekében más missziói munkákat is be kell vezetni.

Helyesli az előadó javaslatát, hogy a presbíterek és tanácsosok megválasz-

benne.

Igen érdekes vallomást tett a házmeester. Elmondotta a detektíveknek, hogy reggel 7 órakor látta utoljára Varga Gábort, aki megkérte őt, hogy kísérje fel a lakásba, mert ő fél felmenni. A házmeester nagyon csodálkozott a kérelmen és kijelentette, hogy menjen csak fel nyugodtan, mert nincs ott senki. Ezután történt nemsokára az öngyilkosság.

Elmondotta még a házmeester, hogy ezután a beszélgetés után nemsokkal egy férfit és egy nőt látott kisurranni a ház kapuján, akiket azelőtt sohasem látott. A lakók egybehangoztak vallomása szerint csak Varga Gábornál lehetnek utoljára, mert máshol nem voltak a házban.

Varga Gábor személyzete elmondotta, hogy előtte való este, tudják határozottan, hogy Varga Gábornál 80 pengő készpénz volt, a rendőri bizottság viszont csak 2 pengőt talált Varga Gábor zsebében.

Mint a fentiekben kiténik, igen sok a gyanús körülmény Varga Gábor halálával kapcsolatban. Hogy mi történt a lakásban, miért lett öngyilkos Varga Gábor és hogy ki volt az a titokzatos férfi és nő, aki kiment a házból, talán örök rejtély marad. A budapesti rendőrség értesülésünk szerint nem zárta le a nyomozást, mert mindenáron fényt akar deríteni a titokzatos öngyilkosságra. (Szt)

tásánál ne azt nézzék, hogy ki milyen világi pozíciót tölt be, hanem azt, hogy milyen lélek van benne és hogy mennyi erőt tud kisugározni a világi életbe református szempontból. A múltban az volt a gyakorlat, hogy világi vezetőembereket állítottunk az egyházi világi tisztségek ellátására azért, mert ezek a férfiak a maguk pozíciójából súlyt hozták és használták fel az egyház érdekében. Ezt meg lehetett tenni addig, míg ezek az emberek függetlenek voltak. Összefogást sürget, hogy a reformátusság pusztulása helyett a megerősödése következzen be a jövőben.

Uray Sándor elnök megköszönte Vásáry István beszédét. Helyesli a kérdés felvetését és felszinen tartását a hitvédelmi területen. A református igazságokat a társadalmi életben is meg kell védeni. A missziói bizottság elhatározta, hogy minden hónap első hétfőjén ülést tart és ezeken részletes tervet dolgoznak majd ki a tennivalók kivételére. Kérte Vásáry István további segítő közreműködését.

A bizottság ezután a munkatervet egyhangúlag elfogadta és örömmel vette tudomásul, hogy az önkéntes munkások számai jelentkeznek egyházi munkára.

Elhatározta a bizottság, hogy gyülekezeti munkásképzőtanfolyamot rendez, még pedig nem a nyilastelepen, ahol eredetileg Mezey Béla tervezte, hanem a Belvárosban, hogy minél többen résztvehessenek azon.

Örömmel vették tudomásul, hogy Uray Sándor a presbíterek számára bibliorákat rendszeresít. Az idén az első két óra október 27-én és 30-án lesz.

Az ülés még több egyéb ügygel is foglalkozott.

— Az agy- és gerincvelő megbetegedéseinek kezelésénél a régóta bevált, tisztán természetes Ferenc József keserűvíz — korán reggel egy pohárral bevéve — a tápcsatornát alaposan kitisztítja, a további bélműködést elősegíti, a gyomormesztést megjavítja s fokozott anyagcserét eredményez. Kérdezze meg orvosát!

Kimutatás a repülőbélyegeket árusító cégek forgalmáról

Megírtuk, hogy a Debreceni Repülő Club nagy lendülettel végzi pilótakiképző munkáját és országos viszonylatban is már eddig is a legjobb eredményt érte el. Természetesen nagy feladatok várnak még a debreceni egyesületre, melyeknek megoldása elsőrendű érdek, de amelyhez jelentékeny összegű pénzre is szükség van.

A debreceni fiúk pilótakiképzéséhez minden lehetőséget meg kell teremteni. A közönség hazafiasan gondolkozó tagjai soha nem is zárkoznak el a csekély — mindössze kétféle — áldozattól, amikor egypengőn felüli vásárlásaikkal alkalmával a kétféle repülőbélyeget ráragasztják a számlájukra. Ezeket a bélyegeket Lossonecz István főispán által rendkívül nagy körültekintéssel megszervezett akció során bocsátották ki, hogy így a közönség tízezrei kétféle bélyegekkel járulhassanak hozzá a pilótakiképzés költségeihez.

A bélyegek ellenértékét a hazafias kereskedőtől most szedik be. Mostantól kezdve az akció befejezéséig állandóan közöljük, hogy melyik kereskedő, milyen összegű bélyeget adott el. Ebből kiténik az is, hogy melyik üzlet milyen forgalmú, mert természetes, hogy minél több a vevő, annál több az eladott bélyegek száma.

A mai napig a következő, nagyon érdekes eredményeket közölhetjük:

Sesztina Jenő 200 pengő, Kontsek Kornél 120 pengő, Feuer Dániel 120 P, TEBE Tiszántúli Körzete 110 pengő.

Eddig hatvan pengő értékű bélyeget adtak el a következő cégek: Havas Harrisnyaház, István gőzmalom, Vásárpénztár, Körösi László, Kiss Testvérek börgyára.

Hatvan pengőt: Ullmann Salamon. Negyven pengőt szolgáltatott be: Hagenmacher sörgyár lerakata, Műszaki s Kereskedelmi Rt. Kaszanyitzky üvegkereskedés, Egyesült Kefegyárak Rt., Debreceni Műkögyár, Bekessy és Löw.

Húsz pengőt fizettek be: Feldmann Dániel, Áron Miksa, Stühmer cukorka-üzlet, Weisz Zoltán, Debreceni Téglakereskedés, Bódi Pál, Hónig sónagyárda, Schön Sándor, Radó Rezső, Berzék Sándor, Goldberger Áron, Magyar Korona gyógyszerár, Molnár Mária, Kupferstein János, Gámbrius.

Nyomatékosan kérjük a közönséget, hogy vásárlásaikkal alkalmával kérjék a repülőbélyegeket, a kereskedők és alkalmazottakkal hazafias érzésére apellálva pedig kérjük, kínálják a bélyegeket, hogy a tavaszra meglehessen építeni a hangárok mellett a Repülő Clubházat is

Egy hónapi fogházra ítélték, mert arcul ütötte a kézbesítőt

Csütörtökön délelőtt került a vádlottak padjára a debreceni törvényszék előtt Tóth Gábor 37 éves debreceni lakos, aki tavaly november 26-án Nagy Ferenc vendéglőjében úgy arcul ütötte hirtelen Truckai István városi kézbesítőt, hogy az ráborult az asztalra az ütés erejétől.

A tárgyaláson elmondotta a kézbesítő, hogy Nagy Ferenc vendéglősnak egy idézést vitt be és minden ok nélkül hirtelen rátámadt az ott idogáló Tóth Gábor.

Jankovich elnök kérdésére a vádlott elmondotta, hogy ő nem akarta bántani a kézbesítőt, semmi dolga nem volt vele. Nagyon részeg volt, nem tudta mit csinál.

A bíróság a bizonyítási eljárás befejezése után Tóth Gábort egy hónapi fogházra ítélte el. Az ítélet nem jogerős, mert Tóth kijelentette, hogy ő csak abban lehet bűnös, amit tudva csinál és azért nem nyugodott meg az ítéletben.

— A jeruzsálemi nagymufti kijátszotta a francia hatóságok éberségét s megszökött libanonl szamuzetéséből. Hír szerint Bagdad felé vette útját.

Hungária filmszínház

Műsorunk: a

Karosszék

a szezon nagy MAGYAR VIGJÁTÉK sikere.

Fősz: Szelezky Zita, Rajnay, Szilassy, Latabár K.

Előadások: d. u. 5, 7, 9 órakor!

Világhíradók!

HIREK

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debrecen, József kir. herceg ucca 1. szám.
Telefon nappal: 27-89. (3 mellékállomás),
éjjel 27-89, 11-33. Előfizetési árak havonta
3.— pengő, negyedévenként 9.— pengő,
félévre 18.— pengő, egész évre 36.— pengő.
Egyes szám ára hétköznap 12 fillér, vasár-
nap 24 fillér.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, okt.
14—21-ig: „Kigyó” Piac ucca 31. sz.
telefon: 30-95. — „Magyar korona”
Kálvin-tér 15. telefon: 16-06 szám. —
„Csillag”, Árpád-tér 1., telefon: 29-32
„Sas”, Hatvan ucca 70., telefon:
11-39. sz. — „Szentháromság” Ho-
mókkert, Szabó Kálmán ucca 14. sz.,
telefon: 17-90. szám.

MENTŐK TELEFONSZÁMA: 04.
RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.

Emlékezzünk

1915 okt. 19. Dr. Cservényi Gyula, volt 51. közös gyalogezredbeli zászlós a Baranovics-környéki Litvánál, amidőn a heves ütközetben a különböző csapatok részeit összekeveredtek és emiatt a vezetésben zavar keletkezett, öntevékenyen átvette egy honvédszaksz parancsnokságát és visszaverte az oroszokat, miközben 30 emberüket foglyul ejtette. Századparancsnoka megbesülés után pedig annak helyébe lépett és a különböző ezredek embereiből egybeállított századot újabb rohamra vezetett.

A nehéz tűzvérségi tűzben már-már megingó rajvonalat példaadó bátorsággal és férfias eréllyel magával ragadva, ez alkalommal is sikerült az ellenséget visszazünnie.

Az arany vitézségi érmet kapta jutalmul.

— Egy debreceni egyet, prof. a Magyar Külügyi Társaságban. Kováts Andor egyetemi tanárt, ki a Magyar Külügyi Társaságnak alapítása óta választott tagja, f. hó 17-i közgyűlésen az elnöki tanaesba egyszerűs mind mint a Balkán tüzetes ismerőjét, a társaság Balkán-bizottságába választották be.

— Gróf Merán Fülöp jászberényi földbirtokos autón haladt eszládjának több tagjával Söréd község közelében. Az autó belerohant egy kivilágítatlan székérbe. Az autó utasai megsérültek, de nem súlyosan.

— Horthy Miklós kormányzó agara nyerte meg az idén az agárderbyt. Felsőszolca határában tartották meg az országos agárderby döntő futamát. A versenyen megjelent vitez nagybáyai Horthy Miklós kormányzó is. A kormányzót Littay András altábornagy és Borbély-Maczkó főispán fogadta. A versenyt a kormányzó Karasu nevi agara nyerte meg. A kormányzó fehér lován az agara után lovagolt az egész pályán és szemtanuja volt győzelmének.

— Vattay Margit tánciskolájában október 27-én, zártkörű diák táncban folyam kezdődik. Kossuth ucca 11.

— Az egész spanyol kormány Burgosból Madridba tette át működési székhelyét és Franco tábornok is elhagyta már Burgost, az ellenforradalom fővárosát.

x **Urikonyhán főznl, sütni** kitűnő módszerrel hamar megtanulhat. Cím a kiadóban.

— Tanagerben a szállítmányok elmaradása miatt élelmiszeri nehézségek vannak. Az asszonyok megrohantak egy élelmiszerüzletet és kifosztották. Az emberek hosszú sorokban várakoznak az üzletek előtt élelmiszerekre.

— A zab kivitele Romániából a mai naptól kezdve tilos.

Német motorizált páncéltörő ágyú.

— Uj hölgyfodrászat. Tartós, villany víz és vasondulálás. Kovács Lajos hölgy- és úrfodrászata, József kir. herceg ucca 2. szám.

— Az első tengeralattjárók 1620-ban épültek és evezőlapáttal hajtották őket. Az első haditény, melyet tengeralattjáró hajtott végre, 1864-ben következett be az amerikai polgárháborúban. A világháború alatt a németek gyártották nagy tömegben a tengeralattjárókat és elsüllyesztettek 5408 hajót.

x **Libaaprólék 70 fillér kilója**, libacomb 1.40 kilója, csapóuccal színházi átjárónál, libamáj 3 fillértől dekája.

— „Kutya bajom”, mondta és meghalt. Rehák Sándor kiskunhalasi földműves kerékpáron munkába ment a szegedi köves úton. Az út közelében jöszágot legeltetett egyik rokon asszony, Rehák megállt, hogy pár szót váltson vele. —Hogy van, sógor? — kérdezte az asszony. — Hát mögögyök, egészség van, kutya baj — felelte Rehák, de abban a pillanatban hanyattvágódott és pár perc múlva meghalt. A városi orvos megállapította, hogy szívbenulás ölte meg.

— A zsidó emigránsok letelepítését megkezdik a Pülöp szigeteken és a Németországban, Lengyelországból menekült zsidókat szállítják a szigetre. Az olaszok is zsidó gyarmatosítást kezdenek és a gyarmatügyi minisztérium hozzájárult ahhoz, hogy öt millió zsidó vándoroljon Abessziniába. A vég-ső döntés Mussolinitól függ.

— **Leütöttek és kirabolták** Budapesten a Németh uccában Mile-tin Béla tisztviselőt, aki súlyos sérülten került kórházba. Kihallgatása során elmondotta, hogy 70 pengőjét rabolták el. Két ismeretlen férfi ütötte a sötét uccán. A nyomozás megindult a tettesek kézrekerítésére.

— **Angliában több órás felhős-zakadás** következtében árvíz keletkezett és ezer négyzetméternyi terület került víz alá. Hidakat, vasúti töltéseket sodort el az áradat.

— **Korea és Japán között alag-út** építenek, mely 115 kilométer hosszú lesz. Az alagút mindkét végpontján megkezdtek már a munkát.

— A svájci szövetségi kormány tekintettel a szénbeszerzési nehézségekre, elrendelte, hogy november 1-től csak jegyre adható ki szén.

— **Zsidó istentiszteletek.** A debreceni statusquo-ante izraelita anyahitközség templomaiban az istentiszteletek rendje október 20—27. Pénteken este mindkét templomban 4.40, szombaton reggel 7 órakor, délelőtt a Kápolnási uccában ifjúsági negyed 10 órakor, a Deák Ferenc uccában félízenegy órakor, délután a Kápolnási uccában ifjúsági 3 órakor, mindkét templomban negyed 5, este mindkét templomban fél 6, köznap reggel mindkét templomban fél 7, este 4.55 órakor. Rabbiság.

— **Istentiszteletek ideje az orth. izr. templomban.** Péntek d. u. 4.37, szombat reggel 8.00 órakor. Szombat kezdete d. u. 4.27, szombat vége 5.37 órakor.

Családi értesítés:

Kiss Margit (Moki)
és
Farkas Ernő

folyó hó 21-én déli 12 órakor tartják esküvőjüket a Kossuth utcai református templomban.

Anyakönyvi hírek

Születések: Lakatos András rendőrségi segédtiszt Hajdúnánás, fiu András, Varjas László Máv. állomás kezelő Pátyod, leány Irén. Gargya Lajos npsz. Hajdúsámson, fiu Gyula. Gáll József kimérő Nagyrábé, leány Margit. Varga Endre npsz. Nádudvar, leány Róza. Nagy Ferenc konyhakertész Szabolcs u. 23. leány Mária. Székely Sándor cipész Hajdúszoboszló, fiu Mihály. Szobonya János műszaki tisztviselő Csonka u. 6. leány Ibolya. Magyar László magántisztviselő Hajdúnánás, fiu László. Orosz József Máv. órabéres Zádor u. 23. leány Julianna. Papp Miklós asztalossegéd Oláh K. u. 33. fiu Miklós. Farkas Iván Máv. órabéres Ferenc József ut 5. leány Erzsébet. Kerekes György gazdasági cseléd Haláp 17. fiu György. Dr. Pokolyi László postatitkár Hajdúsámson, leány Enikő. Balogh István fogtechnikus Kigyó u. 34. leány Éva. Rácz Géza gyári munkás Léta ut 16. fiu Sándor. Babotán Imre juhász Pac 12. fiu Imre. Vámos Sándor Máv. fűtő Legányi u. 19. leány Mária. Sánta Gábor fm. Egyetkért u. 18. leány Eszter. Eszenyi József házmester Poroszlai ut 24. leány Aranka. Glanz Henrik gazdálkodó Nyirábrány, fiu György. Serbán János fuvaros Tegez u. 65. fiu Sándor. Bácsi János fm. Balmazújváros, fiu Barna. Varga Gábor npsz. Bellegelő 436. fiu Gábor. Sikolya Lajos Máv. főraktárnok Sárkány u. 9. fiu István. Szalontai József soffőr Nyilas telep, fiu Sándor. Z. Szabó József bankigazgató Nagyléta, leány Judit. Szabó Béla jb. végrehajtó Hajdúnánás, fiu Béla. Sárvári Kálmán Máv. s. tiszt Tiszafüred, fiu Kálmán. Lipták Andor kereskedő Csapó u. 32. fiu Attila. De Sorgó Miksa honvéd százados Csapó u. 22. fiu Miksa. Német István cipész s. Hajdúböszörmény, fiu József.

Eljegyzések: Teitelbaum Kálmán hitoktató Búdszentmihály—Wohlberg Rózi József kir. hg. u. 21. Wallner Sándor L. cipész Nagyléta—Vass Eszter M. Nyil u. 109. Weissenberg Jenő m. hivatalnok Nyugoti u. 38.—Weisz Mária Ferenc József út 58. Lőki Imre városi tűzoltó Pacsirta u. 50.—Kiss Pirooska Balmazújváros. Szanka Dániel fm.—G. Nagy Eszter Erzsébet u. 89. Paliga János városi szerelő Epreskert u. 13.—Agárdi Katalin Kiss Áron u. 7. Varga Mihály cipész s. Kuruc u. 42.—Nagy Mária Kuruc u. 36. Bagosi Imre fm. Bánk 79.—Berényi Pirooska Hosszúpályi. Borkeszkü Vazul munkás—Konrad Ilona Nyil u. 2. Kővér Lajos pincér Széchenyi u. 43.—Borza Erzsébet Eötvös u. 51. Miskolci Sán-

dor gazdálkodó Vedres d. 22.—Vass Erzsébet Fancsika 85. Kapcsán Mihály kőfaragó s. Erzsébet u. 101.—Ferdinánd Pirooska Budapest.

Házasságkötések: Dr. Szöke János gyak. orvos Kisvárdá—Aczél Klára Hatvan u. 6. Szántó Pál orvostanhallgató Rozsnyó—Mezei Zsuzsanna Klára József kir. hg. u. 5. Gerő Mátyás—Acs Mária Bocskay u. 5. Dénes Gyula fm. Berettyóújfalú—Csurka Erzsébet Vágóhid u. 2. Horváth Sándor fodrász s. Hadházi ut 27.—Ladányi Jolán Szepes u. 54. Fábian Lajos asztalos s.—Mándoki Teréz Széchenyi u. 81. Demetrovics József ny. Máv. altiszt Püspökladány—Görcsös Lujza Mák u. 4. Weinberger Miksa ker. utazó Vasut sor 33.—Weinberger Irma Ujfehértó. Vajna Miklós kereskedő, Hatvan u. 8.—Brüll Ibolya Cegléd u. 22.

A rozsnyói bányák a magyar állam tulajdonába kerültek

A rozsnyói értékes bányák a trianoni békeszerződés előtt a magyar állam tulajdonában voltak. A visszaesatolás után a birtokbavétel ellen kifogással éltek és azt hangoztatták, hogy a eseh állam eladta 158 millió eseh koronáért két részvénytársaságnak. Kiderült, hogy az egész eladás csak a esehek vagyonmentési akciója volt.

A per során most a Kuria a magyar államnak ítélte a bányákat.

Javul Nánay tanár állapota

Beszámolt a Debreczen arról, hogy Nánay Béla debreceni Dóczy-intézeti tanár Raguzában öngyilkossággal kísérelt meg. A tanár állapota — a raguzai kórház tegnapi jelentése szerint — örvendetes módon javul. Néhány napig még orvosi kezelés alatt áll, de rövid időn belül teljesen egészségesen visszateherhet Debreczenbe.

A raguzai kórházban, amikor ezmeletét visszanyerte, elmondta, hogy Szarajevó és Dubrovnik közt ellopták pénzét és minden értéktárgyát és emiatt keseredett el.

— **Hollandia elhatározta**, hogy 25.000 tonnás hadihajókat épít, hogy megvédje Holland-Indiát. A 25.000 tonnás cirkálók építésének megkezdéséről a napokban döntene.

Őszi levelekkel...

Őszi levelekkel én ezt ízenem:
Őszi széllel nem múlt el a szerelem!
Hideg őszi eső annak meg nem árt!
Az igazi érzés vár, ha eddig várt...

Fázom a hidegben, megdermeszt a fagy...
Csak az melegít hogy a világon vagy
Hogy Tehozzád fűz az igaz szerelem.
Őszi levelekkel én ezt ízenem...

Julla.

Színház, Film, Szórakozás

CSOKONAI SZÍNHÁZ MŰSORA:

Október 20-án, este: Utolsó tánc.
Okt. 21-én d. u.: Szerelmi gyümölcse.
Október 21-én, este: Csipetke.
Délutáni előadások 4 órakor, az esti előadások pedig 8 órakor kezdődnek.

Utolsó tánc

Herczeg Ferenc négyfelvonásos színdarabját újította fel a Csokonai Színház, igen gyér érdeklődés mellett, annál nagyobb felkészültséggel. Elsőrangú szereposztásban és igen jó előadásban, kitűnő rendezésben láttuk és élveztük végig a sikeres darabot Bánhid József megírásán jó volt a dolgaiban boldogságát elvesztegető férj szerepében. — Szilágyi Szabó Eszter parádés kettős szerepében állotta meg igen jól helyét, mert a leány és anya figurájában két életet tudott pompásan megszólaltatni. A kapaszkodó Juricsáknét alakította Bánhid Ilona olyan jó szemrevalló megrázással, ami csak igazi művészek adottsága. Zách János Aranka nevű „díszigója” kabinetalkítás volt és Mihályfy László élettel teltett főpincére adott még élettel teli színt a darabnak. Mester Tibor elsősorban mint rendező végzett bravuros munkát, de Boronkay orvos alakját is megtöltötte életszínnel és izssel.

Ilyen előadások után ideje volna hogy nemcsak a jelenlevők, de a színházért „lelkesezők” végre felmelegedjenek, mert közönség nélkül még se lehet magyar színjátszást teremteni.

sz. r. i.

Köztitkár

Amerikai író s igen életrevaló ötletet valósított meg Jámor Lajos ny. igazgató-titkár, aki a frontharcosok társadalmi életében nagy szerepet visz és több nemes irányú akciónak vett részt. Jámor Lajos elgondolása az, hogy embertársainak segítségére legyen. Az általa elgondolt közhasznú tevékenységet „köztitkár”-i néven jelölte meg és ebben az irányban már meg is kezdte működését.

Mi lenne a köztitkár feladata.

Minden olyasminnek ellátása, ami nem vag nálunk valamely közismert munkakörbe és hivatásba. Így tanügyi téren vidéki gyermekek tanulását ellenőrzi, viselkedésére felügyel. Vidéki szülők megbízásából eljár tanintézeteknél, tanároknál, tanítóknál, a tanulókat illető minden dologban. Továbbmenően hozzáfordulónak tanácsot ad, vidéki és fővárosi, vagy akár helybeli teendőket ellátására vállalkozik. Leveleket ír olyan ügyekben, melyek nem az ügyvédi munkakörbe tartoznak, eljár stb. De még mint kitűnő tollú ember verses köszöntők vagy verseshirdetések stb. szerkesztésére is vállalkozik. Hirtelenében nem is lehet felsorolni azt a munkakört, melyre Jámor Lajos, aki széles látókörű, tapasztalt férfiú, vállalkozik. Címe: Óz ucca 10. szám, ahol rendelkezésére áll a hozzáfordulónak, ugys, mint köztitkár.

— Felhívás a volt 2-es honvédhuszárokhöz. Flohr János altábornagy és vitéz Radák (Streicher) Lajos ny. huszárezredes képviselő, felkérlik a m. kir. debreceni 2. honvédhuszárezred volt tisztái és legénységi bajtársakait, hogy nevüket és pontos címüket a debreceni 2. honvédhuszárezred története kiadóhivatalával (Budapest, VII. Rákóczi út 74. I. em. 4.) sürgősen közölni sziveskedjenek.

— Ford elhoesátott 40 orosz mérnököt, aki gyárában tanult. Newyorkból jelentik: Ford gépkocsigyáros elbocsátott negyven orosz mérnököt, akik annakidején tanulmányi célokból léptek be a Ford-művekhez.

— Schaffer professzor temetése. Budapestről jelentik: Csütörtök délután helyezték örök nyugalomra dr. Schaffer Károly ny. egyet. tanárt, a híres agykutatót a Kerepesi temetőben. Temetésén megjelentek a szegedi, pécsi és a debreceni tudományegyetem képviselői. A debreceni egyetem nevében Sántha Kálmán, a debreceni egyetem idegkórtani klinikájának igazgatótanára bucsuztatta dr. Schaffer Károlyt.

Idegrohamában két hétig kóborolt és éhenhalt Megállapították a hajdúszovátai úti halott kiletét

A DEBRECZEN beszámolt arról, hogy a hajdúszovátai úton a nyolcadik kilométerkönel, az úttól mintegy száz méternyire 60 év körüli férfi holttestét találta meg egy cirkáló debreceni csendőrzárőr. A halott ruhájában nem találtak semmiféle iratot, nem volt nála pénz sem és mindössze az ingében lettek Sz. L. monogramot. Ezenkívül annyi ismertetőjele volt a halottnak, hogy fogazata erősen hiányos volt.

A titozatos ügyben megindult a nyomozás. A holttestet a törvényszék bonctani intézetébe szállították. A rendőrség és a csendőrség pedig elsősorban abból indult ki a titokzatos halott kiletének a megállapításánál, hogy nem-e jelentették be családtagjai eltűnését.

Ezen a nyomon elindulva csakhamar megállapították, hogy Szabó Lajos nevű 61 éves, Hüvelyes ucca 11. szám alatt lakó napszámos eltűnését október 8-án bejelentette felesége. A szerencsétlen asszonnyal agnoszkáltatták is a

holttestet és felismerte benne férjét.

Szabó Lajosné elmondotta kihallgatása során, hogy férje az utóbbi időben elmebetegségben szenvedett és gyakran kapott idegrohamot. Ilyenkor elment hazulról és napokig kóborolt élen-szomjan, míg csak össze nem esett. Így tünt el október 8-án is idegrohamában otthonról és napokon át bolyongott míg erejét veszítve bevetette magát a hajdúszovátai út mentén egy elhagyott tengeri földön levő csutkakupba. Ott hűzódott meg a szerencsétlen ember, aki napokon keresztül nem vett magához semmiféle táplálékot és végül minden erejét elveszítve nem is tudott meg mozdulni. Ott halt meg a szószeros értelmében éhen, szörnyű kínok között, a tengerikúp alatt. Mikor rátaláltak már egy hete körülbelül, hogy halott volt.

Miután Szabó Lajos, hüvelyesuccai lakost kétséget kizáróan felismerték a halottnak, a vizsgálat rövidesen befejeződik a tragikus ügyben.

Együtt ment a haláiba két nővér Egykor híres pesti divatszalon tulajdonosnőinek tragédiája

Budapest, okt. 19. Csütörtök délután kettős öngyilkosságot fedeztek fel a Váci utca 52. számú ház II. emeletén: gázzal megmérgezte magát a békeidők váciutcai híres divatszalonjának tulajdonosnője, Salamon Etelka, testvérhugával, Salamon Reginával együtt.

A háború előtti évek egyik legdivatosabb divatszalonja volt a Váci utca 17. számú házban a Salamon-szalon. A háború után fokozatosan egyre rosszabbul ment az üzlet, úgyhogy a két Salamon-nővér, akik közül Etelka most 61 éves, Regina pedig 41 éves volt, feladta a nagy szalont és egy kétszoba-konyhás lakást bérelt. Itt már csak szerény ruhajavítási munkákat vállaltak és helyzetük mind rosszabbra fordult. Legutóbb bérnemfizetés címén kiakarták őket lakoltatni.

A két nővér tegnap nem mutatkozott. Délután pénzbeszedő ment a gázzsámlával hozzájuk. De hiába csejtgetett, az ajtó nem nyílt ki. Gyanus volt, hogy a lakásból gáz szívárog ki. A házmesterrel együtt feltörték az ajtót. Megdöbbentő látvány várta őket.

A konyha közepén egy matracon feküdt felöltözve Salamon Etelka, míg a cselédszobában Salamon Regina. Mind a ketten halottak voltak. A két Salamon-nővér a cselédszobában és a konyhában kinyitotta a gázesapokat és minden rést, nyílást betömtek a lakásban.

A rendőri vizsgálat során megállapították, hogy a két Salamon-nővér nyilván szerda dél óta készült az öngyilkosságra. Minden rájuk bízott javítási munkát elvégeztek, majd a két szobában székekre, asztalokra helyezték el a kijavított ruhaneműeket, mindegyikre egy-egy cédulát tűztek, amelyekre ráírták, hogy a holmi kinek a tulajdona és hogy mennyi pénz jár a javításokért.

Több búcsúlevelet is írtak hozzátartozóiknak, a rendőrségnek is egyet. Ebben az áll, hogy nyomoruk miatt határozták el, hogy öngyilkosok lesznek és miután 40 éve együtt éltek, elhatározták, hogy közösen mennek a haláiba is.

„Öngyilkos lettem, végeztem magammal!”

Titokzatos ügy a Vendég uccában

Különös ügyben indított nyomozást a debreceni rendőrség. Csütörtökön a Vendég utcán járőkelőknek feltűnt, hogy az egyik ablakban cédula van kitéve és azon hatalmas betűkkel ez állt: „Öngyilkos lettem... Végeztem magammal.”

A különös felírás alatt pedig szabályszerű búcsúlevél volt, amilyen az életuntak szoktak intézni hátramardottaikhoz a tragikus lépés előtt.

Értesítették az esetről a rendőrséget, ahonnan egy detektív kiszállt a

helyszínre. Felfigyelték a lakást, ahol mindent rendben találtak, azonban a ház lakója, egy debreceni vásári kereskedő eltűnt. A házbeliek szerint lehetséges, hogy valami vidéki vásárra ment el, de az sincsen kizárva, hogy fenyegetését valóra váltva, valóban öngyilkosságot kísérelt meg valahol. Bár a rendőrség azt a feltevést sem tartja kizártnak, hogy az illető távollétében valaki rossz tréfát engedett meg magának. A különös ügyben érélyes nyomozást indított a rendőrség.

Bünper a dohányvágó gép miatt

A debreceni törvényszék csütörtökön délelőtt tárgyalta két debreceni pénzügyőr, Szatmáry István és Sorszegi Pál bűnügyét, akik ellen azért indult eljárás, mert Borbély László földműves feljelentette őket és azzal vádolta, hogy öt egy dohányvágógép miatt indult eljárás során ügy megverték, hogy 18 napig járni sem tudott. Dr. Fövenyessy Sándor tanácsa előtt a vádlott elmondotta részletesen, mit csináltak vele és hivatkozott az orvosi látleletre, mely sérüléseiről készült. A bíróság sok tanut kérdezett meg, pénzügyőröket, rendőröket, de senki sem igazolta Borbély állítását. A bíróság, mivel nem tudták tanukkal bizonyítani, hogy Borbély hol szenvedte a sérüléseket, felmentette a súlyos testi-

sértéssel és hivatalos hatalommal való visszaéléssel vádolt pénzügyőröket a vád alól. A felmentő ítélet nem jogerős.

— Öngyilkos szegedi tisztviselő. Szegedről jelentik: A körtöltés mellett Makkos erdőben Balassa József 41 éves városi tisztviselő, a fogyasztási adóhivatal egyik vezetője Manlicherből átalakított flóbert fegyverével fűbelötte magát s azonnal meghalt. A rendőrség részére hátrahagyott búcsúlevelében idegösszeroppanással magyarázza tettét. (MTI.)

— Hatalom a pénz 'Erről a kérdéstről lesz eszmecsere óra ma este 8 órakor a Keresztyén Ifjúsági Egyesület, Plac u. 36. szám alatti nagytermében, melyre az érdeklődő fiatalembereket szeretettel hívja és várja a KIE.

1939 X. 20., péntek 7

Református vallásánári vizsgálatok

Most fejeződött be a Tiszántúli Egyházkerület Vallásánárképesítő Bizottságának vizsgálata. D. dr. Révész Imre püspök, a bizottság elnöke hirdette ki a lelkeszi szempontból igen magas tanulmányi igényeket megkövetelő vizsga eredményét dr. Kovács J. István az Egyetemes Konvent kiküldöttje jelenlétében.

Az öt jelölt közül négyen sikerrel tették le a vizsgát. Szenes László kistemplomi segédlelkész jeles oklevelet szerzett; Fehér László berettyóújfalui segédlelkész jó eredménnyel, Vámosy Kató budapesti hitoktatónő s Egressy László sárospataki segédlelkész pedig egyszerűen képesítették. Az új vallásánárokhöz D. dr. Révész Imre püspök intézett buzditó beszédet, kiknek nevében Szenes László válaszolt a püspök szavaira.

Hat állást tölt be a mai városi közgyűlés

Debrecen város törvényhatósági bizottságának mai közgyűlésén hat állás kerül betöltésre. A tisztügyi állásra egyedül pályázó dr. Szentpéteri Kun Sándor beh. tisztügyiész.

Az ügyészi állásra három pályázta dr. Illyés Gábor tb. fogalmazó ügyvéd, aki 1934 óta a város szolgálatában áll és kiváló munkásságával, — egyszerű képességgel általános megelégedésre teljesített előbb a tisztügyi hivatalban szolgálatot, majd a kihágási büntetőbírói ügyek előadója lett a főjegyzői ügyosztályban. Dr. Kovács László és dr. Lévy Béla beh. ügyészségi fogalmazó még a pályázók.

A II. oszt. közigazgatási fogalmazói állásra dr. Daróczy István, dr. Illyés Gábor, dr. Kertész Béla, dr. Kiss Gábor, dr. Lengyel József és dr. Menyhart Béla a pályázók. A hortobágyi állatorvosi állásra dr. Hegedüs Sándor, Hendzel Lajos, Kiss Sándor, László Kálmán s Szabó János, a két mérnöki állásra Klinkó Aladár, Máthé Géza, Miklós Gyula és Nagy István a pályázók.

P. Nagy Zoltán síremlékét október 28-án avatják fel

A debreceni zeneiskola boldogult igazgatójának, P. Nagy Zoltánnak, a kiváló művésznek emlékére emelt síremlékét október 28-án avatják fel a Köztemetőben. Az emlékünnepeken dr. Tatay Zoltán árvaszéki elnök mond emlékbeszédet és a város is képviselteti magát.

Gyászrovat

Deczki Sándor gazdálkodó temetése pénteken két órakor lesz Mikepércsen. Gebauer-cég rendezli.

Nagy Istvánné Gődény Erzsébet 76 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap három órakor lesz a Köztemető 3. számú ravatalozójából. Lakás: Lázár ucca 19. Gebauer-cég rendezli.

Közzgazdaság

TERMÉNYTÖZSDE.

Változatlan árak a gabonátözsdén. Búza tiszavidéki, felsőtiszai, dunatiszaközi, fejérmegyel, dunántúli, kisalföldi 77 g-os 19.65, 78 kg-os 20.15 P, 79 kg-os 20.45, 80 kg-os 20.65, rozs pestvidéki 14.10—14.15, rozs más 14.20—14.40, takarmányárpa elsőrendű 16.60—17.00, középminőségű 16.30—16.50, sörárpa kiváló 21—22.—, prima 19.50—20.50, sörárpa 19.—1.50, zab elsőrendű 18.95—19.25, középminőségű 18.75—18.85, tengeri 19.15—19.25, korpa 13.60 13.75, 8-as liszt 15.85—16.25 P.

SERTÉSVÁSÁR.

A csütörtökön tartott ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak 4161 darab sertést. Az irányzat lanya. Árak: uradalmi zsirsertés páronként 340 kilón felül 114—116 fillér, szedett sertés I. 98—103 fillér, kivételesen 104 fillér, III 76—88 fillér, angol sonkasertés I. 78—100 fillér, II. 88—96 fillér, exportzsír márkázott 160 fillér különként.

SPORT

A Bocskai hatósági biztos kiküldését kéri Küldöttség a főispánnál

A Bocskai szénája sehogy sincs rendben. Sem sportbelileg (8:00-as verseny Szombathelyen), sem társadalmilag, sem anyagilag.

A Bocskai ügyeit a közgyűlés határozata értelmében 12 tagú bizottság vitte, de ebből is a különböző visszalepések folytán csak hat maradt. A hat főnyire olvadt vezetőségnek 19-én járt le a megbízatása. A Bocskai több közgyűlést hirdetett és akart tartani, de azon alig egy-két ember, vagy senki sem jelent meg. Mindenki otthagya a Bocskai süllyedő hajóját. Sokan az OTI tartozások peres úton való behajlása óta húzódnak mindennemű szerep vállalásától, támogatás, erkölcsi és anyagi segítség nyújtásától.

A Bocskai vezetősége mérlegelve az adott helyzetet és körülményeket, beadványt intézett dr. Kölcsey Sándor polgármesterhez, mint felügyeleti hatóságához és hatósági biztos kiküldését

kérte, aki a vezetőség helyett az ügyeket irányítaná és végezné. Ugyanis nem tudnak alkotmányos úton közgyűlést tartani és új vezetőséget választani, ezért kéri a hatósági biztos kiküldését.

A hatósági biztos igyekezne aztán a Bocskai szekerét kihúzni és helyes irányba terelni, de az is lehetséges, hogy a hatósági biztos áttanulmányozva az ügyeket, olyan előterjesztést tesz, hogy szüntessék be, oszlassák fel a Bocskait.

A Bocskai vezetősége különben esőtörtökön felkereste Lossonczy István főispánt és támogatást kért a megfelelő kibontakozás elősegítésére, különösen anyagi vonatkozásban. A főispán jóakarattal támogatást és segítséget helyezett kilátásba.

A Bocskai további sorsa — élet vagy halál — pár napon belül eldőlt.

Sporthíradó

A DEBRECZENI sporthírszolgálat jelenteli:

A DVSC vasárnap Füleken játszik. A mérkőzést Tóth Kálmán, északi alszövetségi játékvezető vezeti. Ungvárott az UAC—Percec mérkőzés, játékvezetője: Debreczeni Károly, Debrecen. — Nyíregyházán a NYTVE—Beszkárt mérkőzést dr. Thómas Henrik, Debrecen vezeti, míg Munkácsán az MSE —Ózdi VTK mérkőzés játékvezetője: Boross Mihály, Ungvár.

A magyar válogatott csapat sok nehézség, húza-vona, akadály után elindult Bukarestbe, a román—magyar válogatott mérkőzés lejárására. Őt játékos szolgálati beosztása miatt nem kapott szabadságot és eltávozásai engedélyt és most tényleg nem az ment el, aki a legjobbnak látszik, hanem akitől a pályán derül majd ki, milyen csapat is játszik.

A főiskolai tizpróba (dekaton) bajnokságot Nagy Zsombor, a Testneve-

lési Főiskola hallgatója nyerte. Második Sarudy, DEAC lett. Nagy Zsombor 5328, Sarudy 5119 pontot szerzett. Balázs DEAC 9. lett.

A tízezer méteres főiskolai bajnokságot Aradi MAFC nyerte, 34:37,2 mp alatt. 2. Nagymajtényi DEAC 42:05. — Aradi ideje főiskolai csúcs, de Nagymajtényi szereplése is dicséretes.

A keleti amatőrbajnokság állása a debreceni csoportban a következő:

1. PMAV	6	5	1	—	16: 2	11
2. DVSC II.	6	5	1	—	18: 4	11
3. Bihari Turul	5	4	—	1	21:11	8
4. DEAC	4	3	1	—	4: 3	7
5. K. Move	7	3	—	4	4: 9	6
6. DMTE	3	2	1	—	3: 1	5
7. H. Move	5	2	1	2	6: 9	5
8. Dohánygyár	5	1	1	3	4: 9	3
9. Balmazúj.	4	1	—	3	6: 2	2
10. H Szoboszló	10	—	—	10	4:25	—

A DVSC vasárnap így áll fel Füleken: Keskeny — Antal, Kézi — Galambosi, Gere, Pap — Drab, Nében, Sidlik, Bihari, Szabó. Nagy Sándor maradt most ki a csapatból.

Felhívás a ház (házcsoport) parancsnokokhoz

A 88.500/1939 H. M. rendelet alapján 1939 október 24—27 közötti időben nappali és éjjeli légvédelmi és légoltalmi gyakorlatokat kell tartani. A gyakorlat célja a légoltalmi szervezet, a berendezések s a begyakorlott rendszabályok kipróbálása. A gyakorlat sikere érdekében szükséges, hogy a légoltalmi ház, (házcsoport) parancsnokok, házőrségek a lakók, az önvédelmi kötelezettségeket tudják, s pontosan, megfelelően teljesítsék, hajtsák végre.

Hogy mindenki tudja kötelességét, s feladatát teljesíteni, a gyakorlat alatt megfelelően viselkedni, eljárni, ezért a légoltalmi házőrség parancsnok (akadályoztatása esetén helyettese) köteles a 88.000/1939 H. M. rendelet 34. paragrafus a) és d) pontjai értelmében a légoltalmi házőrséget, lakókat kioktatni és részükre előadásokat, gyakorlatokat tartani.

A légoltalmi házcsoportparancsnokok (akadályoztatása esetén helyettesek) által tartandó előadásokon, gyakorlatokon az őrség tagjai s a lakók kötelesek résztvenni.

Minden egyes házparancsnok köteles az általa vezetendő nyilvántartásba feljegyezni, hogy mely napon, órában tartott előadást, gyakorlatot azon kik vettek részt, s az elmaradottakat is feljegyezni. Az őrség tagjai és a lakók kötelesek elmaradásukat okát igazolni. — Az előadásról, gyakorlatról igazolatlanul elmaradottakat a parancsnok köteles a LL. debreceni csoport elnökségénél (Simonffy uca 1 C) II em.) szóval vagy írásban bejelenteni, október 31-ig.

Amennyiben a házparancsnokok elmulasztanak az előadások, gyakorlatok megtartását, úgy ellenük a 88.000/1939. H. M. rendeletbe ütköző kihágásért el-

járás fog indítatni.

A házparancsnokok, a körzetirányítók, megbízottak kötelesek ellenőrizni, hogy Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatóságának a tűzvédelem biztosítása céljából kiadott rendelkezéseket tették-e a háztulajdonosok, azaz a padlások lomtalanítását teljesítették-e, beszerezték-e a védőruhát, szikracsapót, baltát, csákányt, kézilámpát, kéztűzoltófejeskendőt, víztartályokat s a padlásokon megfelelő mennyiségű homok van-e tárolva. Amennyiben a tűzvédelmi rendelkezéseknek bárki eleget nem tett volna, úgy a házparancsnokok, körzetirányítók, megbízottak jelentésüket a LL. debreceni csoportjához megtenni kötelesek.

Felhívom azokat a ház (házcsoport) parancsnokokat, akik még nem mutatták be a LL-nak a házőrségről készített kimutatást, hogy azok október hó 24-ig okvetlen mutassák be, a kimutatás egy példányát pedig a ház kapubejárataánál, vagy más alkalmas helyen fűgesszék ki. A házparancsnok köteles azonnal felülvizsgálni, hogy az őrség minden tagja működőképese s gondoskodni arról, hogy a légvédelmi készültség elrendelésekor a létszám teljes legyen és mindenki tudja, teljesítse a gyakorlatok alatt feladatát.

Házparancsnokok és helyettesek kötelessége vasárnap, folyó hó 22-én délután félhárom órakor a városi nagyteremben Stadionban rendezendő előadáson résztvenni.

Nagy József

a LL. debreceni csoportjának üv. alelnöke.

— A londoni Old Bailey törvényszék bombamerénylet előkészítése miatt felfüggesztve van a 20 évi fegyházra ítélt négy fős ösztörszék.

APRÓHIRDETÉSEK

Levelezés

„Öszinte” jellege alatt le
vél van. 780

Aranyeső. Mi van? Ért
tesztést már csak újság-
ban kérek. Péntek este
ott várom Csokolom 769

Férfi alkalmazás

Kommenció gazdasági
cselekedet keresek egy két
nagyobb fiával, Fancsi-
ka 70. sz. Szigethy. Je-
lentkezés hétköznapo-
kon, Diószegi útfél. 467

Gazdasági cselekedet ke-
resek nagy családdal, —
Fancsika 70. Szigethy.
Diószegi útfél. 468

Szakképzett kertész ke-
resek hosszú bizonyít-
vánnyal, 14 holdas gyü-
mölcsöshöz. Cím a ki-
adóban. 749

Dinnyést, lehetőleg he-
vesmegeket alkalmaznék
Kossuth ucca 39. ke-
resztépület. 770

Szőlő s gyümölcsösöm-
höz jó bizonyítvánnyal
vincellért felveszek Kos-
suth ucca 39. keresz-
tépület. 770

Női alkalmazás

Két és félféves kisfiam
mellé megbízható gya-
korlattal bíró el-
asszonyt felvennék, el-
sejére. Cím a kiadó-
ban. 705

Fodrásznőt keresek ki a
vas- viz ondulást és a
manikürt tökéletesen
birja. Állandó alkalm-
zásra, jó fizetéssel. Ke-
retyó Sándor hölgyfod-
rász, Ungvár, Kishid út
1. szám. 733

Ápolónő azonnal felvéte-
tik, Szőlősi tőzsde Hat-
van ucca 1. 776

Háztartási alkalm.

Bejáró takarítónő azon-
nalra felvételük. Jelent-
kezésként délután 3—4-ig.
Simonffy út 3. 704

Mosogatókat felvesz a
Páll söröző. 781

Ajánlat

Zománctűzhelyek két-
aknás kályhák, gyönyör-
ű színekben, nagy vá-
lasztékban, Nagy vas-
üzletben, Csapókanyar-
ban. 346 11. 13

Varrógép, kerékpár vé-
tel, csere, eladás, köl-
csönzés, javítások, jót-
állással, alkatrészek
minden géphez Eisen-
berger, Csapó u. 101.
sz. alatt. 337 11. 15.

Poloskairást ciángazzal
lakások átvizsgálását fe-
lősséggel vállalja Kiss
ciánzó vállalat, Kigyó
ucca 5. sz. 1134 11. 5

Őszi kalapudonságok
meérkeztek Modell után
alakítás 1.50, vasalás 1
pengő, Aranyánál, Sas u.
4. szám. 628 11. 2

Villanykörte csere 20
fillér, rádiók, gramofo-
nok, dísz tárgyak, Va-
gyonmentő, Hunyadi u.
22. szám. 350 11. 13.

Varrógép, vétel, csere, s
eladás. Javítások szak-
szerűen, legolcsóbban
Keszle, Széchenyi ucca
1. szám. 517 11. 15

Varrógépjét szakszerűen
javítja, kerékpárját mi-
előtt telni letenné át-
zsírozza olcsón Nagy
István, Széchenyi ucca
6. sz. 730 11. 19.

Egyenruhák kaphatók s
bizományba is vállalkok.
Tegdes szabó, püspöki
p. Déri sarok. 2. 10. 21.

Ciánzóttasson bizalom-
mal a „Csala” ciánzó
vállalattal, Rákóczi u.
9. szám. — Telefon: 14-27. sz. 1131 11. 20

Élelmiszer, ital

Tokaji borozóba kitűnő
fajborok érkeztek, öt-
éves, zamatos, literje 1
pengő, Vár 2. 544 10 23

Teljes ellátás

Kellemes lakás, finom
koszt a Hungária pan-
zióban, szobák napokra
és hónapszámmra, Fe-
renc József út 59. tele-
fon: 23-39. 800 vv

Járművek

Üzemképes, csukott 4
személyes Fordautó 250
pengőért eladó. Péterfia
48. Tóthné. 653 vv.

Segédmotoros kitűnő ál-
lapotban Zbrojovszka,
eladó. Értekezni: Ra-
kovszki uccai iskola 777

Kereslet

Aranyórárt, láncot, bril-
liánsgyűrűt, vagy ezek-
ről zálogjegyet megven-
nék. Miklós u. 13. 35 22

Szarvas és öz agancso-
kat keresek megvételre,
Tokaji borozó, püspöki
palota. 741

Bútor

Modern háló, ebédlő, re-
kamie, fotelek, szabó-
asztal, wertheimkassza
antik komót. Dégenfeld-
tér 6. 537 10. 31.

Eladó egy szekrény, két
ágy, két éjjeliszekrény
egy asztal s egy stélázzal
Csemete ucca 4. 738

Tüzelő anyagok

Elsőrendű Adámvölgyi
kőszén, retorta faszen
kapható Grünfeldnél,
Hatvan u. 21. 77 1. 30.

Tűzfűt, szenet, vásárol-
jon legolcsóbban Vágó
tűzfűt- és szénkereske-
dőnél, Margitfűrdő mel-
lett, tel.: 10-24. 1080 vv

Kiadó egyszobás

Garzon lakás, előszoba,
szoba, fürdőszoba az
Arany Blikában, novem-
ber elsejétől kiadó. Fel-
világosítást a szálloda
portás ad. 762

Egy szoba, konyha else-
jére, biztos fizetőnek ki-
adó. Dobozi ucca 9. 782

Kiadó nagylakás

Négyszobás, emeleti mo-
dern lakás, parkettes,
november elsejére kiadó
Károly Ferenc József
út 23. sz. Megtekinthető
d. e. 10—12-ig, délután
3—5 óráig. —1757 vv

Négyszobás, hallos, köz-
pontifűtéses modern la-
kás, november elsejére
kiadó. Simonffy 7. 775

Lakást keres

Keresek december 1-ig
békélyezhető 3 szobás, s
komfortos lakást, vagy
családi házat. Ajánlato-
kat: rüül Henrik malom
igazgatóhoz Karcag 773

Butorozott szoba

Néhány olcsó havibéres
szoba még rendelkezé-
re áll az Arany Bika
szállodában. Kényelem s
központi fűtés, hideg, s
meleg folyóvíz. Felvilá-
gosítás egész nap. 763

Csinosan berendezett bú-
torozott szoba november
elsejére kiadó. Arany Já-
nos 18., 2 lakás. 678 vv.

Elveszett

Szabó Bálint névre szó-
ló utazási napló elve-
szett. Aki megtalálta az
szolgáltatassa be a deb-
receni nagyalomás ve-
zenlyő szobájába. 778

Ingóság eladás

Salgótarjáni, teremfűt-
ésére alkalmas jókarban
levő kályha eladó Cím a
kiadóban. 389 vv.

Kályhák, 6 darab, eladó
Hungária filmszínház
buffé. 500

Kirakat portal ajtók, s
cserepkályhák, fűrdő-
kád, Péterfia 61. sz. ház
bontásából eladók.
702 10. 28

Folytongőz kályha, ki-
sebb, olcsón eladó. Tani-
tó ucca 18. sz. 783

Ezüstróka, teljesen új,
eladó. Szőlősi tőzsde,
Hatvan u. 1. 776

Ingóságvétel

Zálogcédulát, látszóve-
ket, alpakka étkészlete-
ket, régi bútorokat, ré-
giségeket legmagasabb
áron vásárol Ingóság-
közvetítő, püspöki pala-
ta, telefon: 11-99.

Gazd. termények

Száz darab málnató 3 P
Sesztina u. 4. (Kisállo-
más mellett), eladó. 547

Ingatlan iroda

Házat, földet, házhelyet,
szőlőt, mindenféle ingat-
lant legolcsóbban vásá-
rolhat Nagy Sándor inga-
tlanirodájában, Csapó
ucca 27. 797 10 30.

Eladó ház

Ipartelepés ház, 25 mé-
teres műhellyel eladó.
Cím: Kőlesön Segélyző-
ben. 779

Eladó házhely

Eladók 300 négyszög-
öles gyümölcsös parcell-
lák. Scsztina ucca 4.
Kisállomás mellett.
112 11, 8.

Eladó állatok

3 éves koca eladó. Szeg-
fű ucca 9. 732

Szerkesztő: PÁLFI JÓZSEF

Kiadó: SZIGETHY KÁROLY

(F) SZIGETHY GYULA

igazgató

Kiadja és nyomja a

TISZÁNTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Feladós nyomdavezető:

SZIGETHY KÁROLY